

RESSENYES BIBLIOGRÀFIQUES

Noves estratègies i altres contes científics

Pere Puigdomènech; Columna, Barcelona (1990)

D'un futurisme suau i versemblant. Amb un estil clar, concís i fluid. D'una notable correcció idiomàtica, molt d'agrair, la lectura del llibre, des de la primera plana, ens evoca l'estil familiar d'una comunicació científica sense que això, en general, resti atractiu al relat si bé algunes parts del text se'n ressenten i es fan monòtones.

El marc de relacions, interessos i comportaments reflectits a l'obra seran familiars per a tots aquells que, com l'autor, es moguin en l'àmbit de la recerca o la tecnologia. En aquest sentit el llibre esdevé un retaule i una crònica possible.

L'ambició, l'enveja o la vanitat d'alguns dels científics imaginaris que figuren a l'obra s'agermana amb el poc sentit pràctic, l'interès pel descobriment o la inquietud ètica en d'altres. En fi, per si encara hi ha qui fa del científic un ésser immune a les misèries humanes, el llibre s'encarrega de remarcar el contrari amb una bona dosi d'humor i sense caure en cap mena de cinisme.

El llibre, en un format de butxaca, té 104 pàgines i està constituït per 11 contes, cada un dels quals té una extensió d'entre 6 i 12 pàgines. *Reacció en cadena* és una narració epistolar d'una impressionant descoberta que il·lustra el conegut fet de com la fama cria fama sobre tot en el cas de personatges sense massa autoexigències ètiques. *Pan Am 103* té un caràcter discursiu i presenta la revisió des del futur d'un cas criminal no tancat en el marc d'uns interessos econòmics vinculats a la investigació. *Picador* és una *boutade* al voltant del nom i les característiques d'un producte de síntesi i remarca les grans diferències entre la visió d'un científic creador i els tècnics en marketing. *El Niño* és una altra *boutade* entorn de la dificultat de valorar una experiència que depèn de moltes variables. *La Roda* mostra la possibilitat de revalorització de coneixements de tipus esotèric dins d'un marc científic. Podríem també titular-lo *I tot començà amb la cinquena força...* *A Mort en el Departament* es veu com la gelosia professional i un bon coneixement de les tècniques informàtiques permeten el crim perfecte. Tot amanit amb uns grans de pebre polític. *Noves es-*

tratègies contraposa la imatge del científic lliure i independent dedicat a la recerca desinteressada del coneixement i el fons d'interessos generats per aquest: noves estratègies de supervivència per al científic. Malgrat el seu interès no el creiem mereixedor de donar títol al llibre. *Informe personal* és, al nostre parer, el relat més fluïx entre els que constitueixen l'obra. Ens mostra una molt probable societat futura caracteritzada per la informàtica, l'ecologia i els viatges interplanetaris amb una curiosa organització de la jubilació. *Nèmesi*, escrit possiblement abans de la Perestroika, descriu un conflicte bèl·lic entre russos i americans i exposa com qualsevol ocasió pot ser bona per tornar a engegar la carrera armamentística. *Retrovirus* és un relat divertit que posa fi al llibre i on es mostra que la intel·ligència del científic no arriba a on ho fa la llestesa de la seva dona o la d'un cap de la màfia qualsevol.

Jaume Aranda

Historical Studies in the Physical and Biological Sciences.

vol. 21, part 1, (1990), 210 pàgines

Office for History of Science and Technology

Hi ha pocs dubtes sobre el fet que la revisió del contingut dels números de la revista que publica dos cops l'any l'*Office for History of Science and Technology* de la Universitat de Califòrnia, representa asseblar-se dels treballs més interessants que s'estan portant a terme actualment al món en aquest camp.

Els *Historical Studies* apareixeren el 1969, fa més de vint anys, sota la direcció de Russell McCormmach, amb el propòsit de reflectir (i estimular) un nou camí en la història de les ciències físiques (Física, Química, incloent les aplicacions tecnològiques), consistent a incorporar-hi les tècniques de la història i afrontar no solament qüestions del desenvolupament de les idees físiques sinó també el seu context social, és a dir, la seva implantació institucional, les seves relacions amb altres disciplines i els condicionants culturals, polítics, morals, socioeconòmics i tecnològics. La revista, a més, nasqué amb voluntat de centrar-se en l'estudi del període recent (del segle XVII endavant), per omplir el buit de reflexió existent en aquell moment, considerant que, fins llavors, la major part dels estudis tractaven de períodes anteriors. No pretenem portar a terme una anàlisi rigorosa de la trajectòria de la publicació, dirigida per John Heilbron